

۷۶
مجموعه دست‌نویست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بنی‌المؤمنین

مبانی بازیگری

ایرج فشاری اصل

انتشارات نظری

سرشناسه	: افشاری اصل ، ایرج / ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور	: میانجی بازیگری / ایرج افشاری اصل
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات نظری ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۸۹-۸۳۲-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: بازیگری (نمایش) - فن
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ م۲ / الف / P۷۲۰۶۱
رده بندی دیویی	: ۷۹۲ / ۰۲۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۵۶۰۴۳

نام کتاب : مربی بازیگری

نویسنده : ایرج افشاری اصل

طراح جلد : فائزه حسینیان

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۶

شمارگان : ۱۰۰۰

« کلیه حقوق مادی ، چاپ و نشر مخصوص و محفوظات ناشر می باشد »

دفتر مرکزی : تهران، خیابان ولی عصر (عج) ، خیابان سید جمال الدین

اسدآبادی (یوسف آباد) ، نبش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک انصار

پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

تلفن : ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه : ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

قیمت : ۱۵۰۰۰۰ ریال

انتشارات نظری

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۵	بازیگری چیست؟.....
۱۹	بازیگر.....
۱۹	ابزارهای بازیگری.....
۲۲	دگردیسی‌های بازیگر.....
۲۹	بازیگر به مثابه یک نشانه.....
۳۰	ماهیت بازیگری.....
۳۳	ارتباط بازیگر با روان.....
۳۶	وظیفه‌ی بازیگر.....
۳۸	کشف جوهر نقش.....
۴۳	تحلیل شخصیت.....
۴۹	شخصیت و کنش نمایشی.....
۵۰	ویژگی‌های کنش نمایشی.....
۵۳	کشف و نامگذاری کنش.....
۵۴	ابلاغ جوهر نقش به تماشاگران.....
۵۷	بازآفرینی شخصیت.....
۶۰	نقش را از دید خودتان بازی نکنید.....
۶۱	خلق دنیای درونی شخصیت.....
۶۴	خلق دنیای بیرونی شخصیت.....
۶۵	ابتدا حرکات شخصی و همیشگی خود را به خوبی بشناسید.....
۶۶	چهره‌ی خود را بشناسید.....
۶۹	نقش را حفظ کنید، نه جملات را.....
۷۰	رسیدن به شخصیت از طریق بداهه‌پردازی.....
۷۱	کار هنرپیشه روی نقش.....

۷۱	۱- مرحله‌ی شناخت.....
۷۲	۲- تجزیه و تحلیل (آنالیز).....
۷۵	۳- ایجاد و جان‌بخشیدن به شرایط برونّی.....
۷۷	۴- ایجاد شرایط درونی و زنده‌کردن آن.....
۷۸	۵- ارزیابی رویدادها و حوادث نمایشنامه.....
۸۰	۲- مرحله‌ی تأثیر.....
۸۰	ایجاد پارتی‌تور (قطعه کامل) روانی نقش.....
۸۱	۳- مرحله‌ی تجسم.....
۸۱	پلان کار روی نقش.....
۸۵	بازیگر به‌مثابه یک 'سطوره'.....
۸۸	هنرپیشه و شخصیت.....
۸۹	بازیگری در نمایش‌های ایرانی.....
۸۹	قراردادهای بازیگری و نمایش ایرانی.....
۹۵	ادا و اشاره.....
۹۶	حرکت.....
۹۷	اشخاص بازی در نمایش ایرانی.....
۹۷	قراردادهای اشخاص بازی در نمایش ایرانی.....
۹۸	سنجش کیفیت ارائه‌ی نقش توسط بازیگر.....
۱۰۰	ابعاد شخصیت.....
۱۰۱	حس و احساس.....
۱۰۱	حافظه در بازیگری.....
۱۰۱	وسایل صحنه.....
۱۰۱	سیستم استانیسلاوسکی و برشت.....
۱۰۸	سه موتور زندگی روانی.....
۱۰۹	مراحل کار هنر پیشه بر روی نقش.....
۱۰۹	لایه‌های متن و نقش.....
۱۱۰	دراماتیک.....
۱۱۱	هدف.....
۱۱۲	دیده رو.....
۱۱۵	ویژگی‌های بازیگر از نظر دیده رو.....
۱۱۶	تطبیق با هر گونه منش و خوی‌ها (تک نقش نشوید).....
۱۱۶	ویژگی‌های بازیگر خوب.....
۱۱۷	موانع فلج‌کننده و بازدارنده.....
۱۱۷	تنش.....

۱۱۸.....	دیدن و شرح دادن
۱۱۹.....	مخلوق
۱۱۹.....	شرایط محیطی
۱۱۹.....	رویداد
۱۲۰.....	رویدادهای قوی و ضعیف
۱۲۰.....	اکسیون
۱۲۰.....	مراحل یک رویداد
۱۲۲.....	توجه‌های خلاقانه
۱۲۲.....	توجه درونی
۱۲۲.....	جمع و جور کردن رویداد
۱۲۵.....	چند توصیه در مورد برخوردی اجرای تک گویی
۱۲۶.....	خلاصه‌ای از سیستم امانت‌داری
۱۳۳.....	ارزش و زرقای نگاه در بازیگری
۱۳۶.....	جنبه‌های مختلف نگاه
۱۳۶.....	عواطف اصلی مرتبط با چشم
۱۳۷.....	تحلیل و نقد
۱۳۷.....	عناصر نمایش
۱۳۸.....	انواع نقد
۱۳۹.....	زمان‌های نمایش
۱۴۰.....	مکالمه
۱۴۰.....	کلام
۱۴۰.....	کاربرد مکالمه
۱۴۱.....	انواع گفت‌وگو
۱۴۲.....	ساختمان و ساختار
۱۴۳.....	ژانر یا گونه‌های نمایشی
۱۴۴.....	مکتب‌های ادبی
۱۴۵.....	مکتب‌های ادبی در جهان نمایش
۱۴۶.....	ادوار تاریخی
۱۴۸.....	انواع حرکت
۱۴۹.....	آدم‌های بازی
۱۴۹.....	انواع اقتباس
۱۵۰.....	انواع میزانشن
۱۵۰.....	بداهه سازی
۱۵۱.....	انواع صحنه

۱۵۲.....	گروه و اهمیت هماهنگی در آن
۱۵۳.....	روند بازیگری
۱۵۴.....	عملکردن به جای تظاهر کردن
۱۵۵.....	بعد اخلاقی
۱۵۶.....	محرک
۱۵۶.....	روانشناسی ارتباطات
۱۵۷.....	تمرین‌هایی برای بازیگری
۱۵۷.....	ژست های بدنی
۱۵۸.....	راه‌های انتقال عواطف
۱۵۸.....	نشست احساسات
۱۵۹.....	حالات خلق و روحی ایجاد شده بر اثر رنگ
۱۵۹.....	آرم‌ها و علائم بین فردی، اجسام سه گانه‌ی آرم‌ها
۱۶۰.....	بیان احساسات و عاطفه توسط حرکات دست
۱۶۰.....	حرکاتی که کاربرد فراوان دارند
۱۶۱.....	ابعاد اجتماعی لباس
۱۶۱.....	چرا انسان‌ها از اطلاع رسانی بدنی استفاده می‌کنند؟
۱۶۱.....	کرنئوگرافی
۱۶۲.....	صفات بازیگر
۱۶۳.....	فن بیان
۱۶۳.....	تحلیل بیان
۱۶۴.....	لحن‌های یک جمله
۱۶۵.....	انواع تمرین تناتر از نظر یوچینیوباریا
۱۶۵.....	تمرینات رهاشدگی درازکش
۱۶۶.....	خروج از حالت رها شدگی
۱۶۷.....	تمرینات رهاشدگی نشسته
۱۶۷.....	گروه ج: تمرینات ایستاده
۱۶۸.....	گروه د: تمرینات انتقال
۱۷۰.....	گروه پ: دم و بازدم نفس‌زنان
۱۷۱.....	گروه ت: دم عمیق و بازدم همراه با زمزمه و صحبت
۱۷۱.....	جیغ یا فریاد روی صحنه
۱۷۲.....	خنده و گریه روی صحنه
۱۷۲.....	طنین
۱۷۳.....	طنین و تداوم
۱۷۳.....	تنوع در بیان

۱۷۴.....	عوامل مؤثر در صدا
۱۷۴.....	تنوع زبانی از طریق سرعت
۱۷۴.....	تنوع بیانی از طریق تأکید
۱۷۵.....	احساسات مختلف بیانی
۱۷۶.....	تمریناتی برای بیان
۱۸۷.....	خواندن نمایشنامه با صدای بلند، شنیدن و اجرا
۱۸۹.....	فهرست منابع و مآخذ

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

این‌که نوشتن این حاضر چقدر کارآمد شد و چه گره‌های کوری را باز کرد بماند. اما این‌که چگونه شکل گرفت؟ ماجرایی دارد که شنیدنش خالی از لطف نیست. سال ۱۳۷۷ بود که همزمان با تحصیل در دانشکده‌ی هنر و معماری، از من خواسته شد در مؤسسه‌ای تدریس کنم و پس از آن در آموزشگاه مهارتی کار و دانش سه بزرگسالان در رشته‌های تئاتر و سینما مشغول تدریس شدم، در این آموزشگاه، هنرجویان پس از آموزش یک دوره‌ی حدوداً دوساله، به شکل جامع امتحان داده و مدرک دیپلم رسمی آموزش و پرورش را دریافت می‌کردند. پس از مدتی در سال ۱۳۸۰ هنرستان روزانه‌ی بازیگری مهارتی کار و دانش سوهانک زیر نظر حوزه‌هنری و با مجوز رسمی از آموزش و پرورش تأسیس و شروع به فعالیت کرد. هدف از تأسیس به طور منظم به آموزش هنرجویان پرداخت. و من از بدو تأسیس تا تعطیلی آن در سال ۱۳۸۷ مشغول به تدریس بودم. به خاطر توفیق هنرستان و استقبال جوانان از این رشته تصمیم به این گرفته شد که کتاب‌های درسی تخصصی نمایش، بازیگری، سینما و... به شکل علمی و اصولی تهیه و در اختیار هنرجویان قرار بگیرد.

این مقوله به صورت جدی از طرف دفتر تألیف کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش و با مشارکت سازمان پژوهش حوزه‌ی هنری پی‌گیری شد. ابتدا سال ۱۳۸۳ کارگاه آموزش طراحی سرفصل‌های کتب درسی به شیوه‌ی "داکوم" (شیوه‌ی نیازسنجی، که ابتدا مهارتی را در نظر گرفته و یک الگوی خروجی ایده‌آل را مد نظر قرار داده و برای رسیدن به این الگو چه آموزش‌ها و مهارت‌هایی لازم است را برایش سرفصل‌هایی طراحی می‌کنند و در قدم بعدی بر اساس این

سرفصل‌ها کتب تهیه و تدوین می‌شود.) با هدایت و رهبری متخصصین این شیوه به سرپرستی دکتر ابراهیم آزاد برگزار شد. پس از طی این دوره‌ی آموزشی، مدیریت طراحی سرفصل‌های کتب درسی مقطع متوسطه به من محول شد و حدوداً یک سال فرصت در نظر گرفته شد تا این مهم به سرانجام برسد. سال ۱۳۸۳ با کمک سعید چنگیزیان، رضا بهبودی، صادق داوری‌فر و مینا حبیلی بر اساس شیوه‌ی یادشده شروع به طراحی سرفصل‌ها کردیم. پس از جلساتی بازنویسی‌های مکرر و اعمال نظرات چندین همکار تئاتری که در عرصه‌ی آموزش تجربیات ارزنده‌ای داشته‌اند، سرفصل‌ها تکمیل و در سال ۱۳۸۴ به دفتر تألیف کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش ارائه و به تصویب شورای کارشناسان مربوطه رسید. و مقرر شد تا کتب بازیگری تهیه و تولید شود. به خاطر مشکلات عدیده‌ای از جمله نبود بودجه‌ی کافی، تولید این کتب تا به امروز همچنان موقوف مانده، اما من در این مدت رابطه‌ام با تئاتر و به ویژه آموزش آن نه تنها قطع نشد، بلکه بیشتر و پررنگ‌تر هم شد و علاوه بر آموزش در چندین مؤسسه‌ی تئاتر، خانه‌های فرهنگ، اداره‌ی ارشاد و فرهنگ ایلامی، شمیرانات، مدرسه‌ی عالی بازیگری سوره، برگزاری کارگاه‌های آموزشی در چندین استان از جمله گلستان، لرستان، یزد و... سفرهای آموزشی به استان‌های کشور از جمله فارس، سیستان و بلوچستان، همدان، خراسان، ساری، زنجان و... آموزش مدیران هنری سراسر کشور یک نهاد خنثی، تدریس در دانشگاه، به ویژه دانشکده‌ی هنر صدرا شیراز، مرا بر این امر و مشکل مهم و تف‌کرد که نبود منابع مدون و کاربردی، اساتید، دانشجویان و هنرجویان تئاتر را با مشکل مواجه کرد. به ضرورت این مسأله هر روز بیشتر از قبل برایم جدی‌تر می‌شد تا این که مرا بر آن داشت برای رفع این مشکل کتاب‌هایی را تهیه کنم تا پاسخ‌گوی نیازهای آموزشی هنرجویان و دانشجوین و علاقه‌مندان رشته‌ی تئاتر باشد. به همین خاطر تمام جزوات و دست‌نوشته‌های مربوط به تئاتر را یک‌جا جمع کردم و بر اساس سرفصل‌هایی، شروع به تدوین این کتب کردم. فیش‌برداری‌های لازم را انجام دادم. بر اساس طرح کلی کتاب و سرفصل‌های مدنظر، داده‌های پالایش‌شده را سامان‌دهی کردم. حاصل این تلاش چندین عنوان کتاب شد که چهارمین مجلد آن "مبانی بازیگری" است که

پیش روی شماسست و مجلدات دیگرش در حال آماده‌سازی است که در آینده‌ای نه چندان دور در دسترس علاقه‌مندان رشته‌ی تئاتر قرار خواهد گرفت.

امیدوارم این مجموعه بخشی از نیازهای آموزشی تئاتر را پاسخگو باشد.

www.ketab.ir